

Innhold

Forord	5
Kapittel 1	
Mangfold i lærerutdanningens matematikk	13
<i>Ellen Konstanse Hovik og Bodil Kleve</i>	
Et teoretisk perspektiv på undervisningskunnskap i matematikk	13
Undervisningskunnskap i matematikk som anvendt matematikk	18
Sosiomatematiske normer	19
Bevis og generalisering	20
Ulike brøkaspekter	21
Dobbel tallinje	22
Flervalgsoppgaver i matematikk	24
Matematikkhistorie	25
Uendelighet	27
Problemløsning og detektivhistorien	28
Et eksistensielt spørsmål	29
Avsluttende kommentarer	30
Referanser	32
Kapittel 2	
Læringspartner og sosiomatematiske normer som potensial for elevers læring	33
<i>Bodil Kleve og Gerd Ånestad</i>	
Bakgrunn og problemstilling	33
Sosiomatematiske normer	35
Metode	37
Analyse og drøfting	38
Diskusjon	44
Avsluttende kommentar	46
Referanser	47

Kapittel 3

Bevis og generalisering i skolen – utfordringer og muligheter 48

Ellen Konstane Hovik og Ida Heiberg Solem

Innledning	48
Teoretiske perspektiver og rammeverk	49
Presentasjon og analyse	51
Aritmetisk representasjon	52
Billedlig/visuell representasjon	55
Tekst/regnefortelling	56
Bruk av symboler	57
Multimodal argumentasjon	58
Avsluttende drøfting	60
Referanser	62

Kapittel 4

Aspekter ved brøk i en nasjonal prøve 63

James Gray og Gerd Ånestad

Innledning	63
Aspekter ved brøk	64
Del av en helhet	65
Brøk som mål	65
Brøk som kvotient	66
Brøk som operator	66
Brøk som forhold	67
Metode	68
Analyse	69
Oppgave 19	70
Oppgave 27	71
Oppgave 29	72
Oppgave 42	73
Oppgave 46	75
Avslutning	76
Referanser	77

Kapittel 5

Den doble tallinjen som didaktisk modell for proporsjonalitet, introdusert i en realistisk matematikkundervisningstradisjon 80

Elisabeta Eriksen, Grethe Kjensli og Camilla Rodal

Innledning	80
------------------	----

Visualisering i matematikk	82
Den doble tallinjen i realistisk matematikkundervisning	84
Proporsjonalitet i kontekst	86
Metode	88
Analyse og diskusjon	90
Bensinforbruk – kategori <i>rater</i>	90
Blandingsforhold – kategori <i>to deler av en hel</i>	94
Forstørring av bokstaven F – kategori <i>skalering</i>	99
Konklusjon og avsluttende kommentarer	102
Referanser	104

Kapittel 6

Konstruksjon av flervalgsoppgaver for utvikling av undervisnings-

kunnskap i matematikk	106
<i>Tonje Hilde Giæver og Helga Kufaaas Tellefsen</i>	
Rammeverk	107
Bakgrunn og kontekst	108
Metode	109
Resultater	110
«Å lage spørsmål fra eget pensum var utfordrende»	110
Å lage flervalgsoppgaver bidro til egen læring	114
Oppsummering	116
Referanser	117

Kapittel 7

Matematikkhistorie i matematikkundervisningen? Hvorfor? Og hvordan? 119

Bjørn Smestad

Innledning	119
Hvorfor matematikkhistorie i undervisningen?	120
Hvordan gjøre dette i praksis?	123
1. Arbeide med originalkilder	123
2. Bruke gamle teknikker	127
3. Arbeide med konkrete	128
4. Spille teater	128
5. Gjøre oppgaver basert på matematikkhistorien	129
6. Arbeide med ords opphav	131
7. Flerfaglig arbeid	131
8. Se på matematikers biografi	133
9. Arbeide med prosjekt	134

Avslutning	135
Referanser	136

Kapittel 8

Lærerstudenters oppfatninger om 0.999...	139
---	-----

Lars Reinholdtsen

Introduksjon	139
Teori	140
Handlinger, prosesser og objekter	141
Begrepsbilde og begrepsdefinisjon	143
Approximasjonsmatematikk og holdninger til matematisk konsistens	145
Hvordan endres de intuitive oppfatningene?	146
Prakseologier	146
Metode	148
Undervisningsepisodene	148
En utfordring fra en ungdomsskoleelev	148
Innledende diskusjon i klasse 1	149
Innledende diskusjon i klasse 2	150
Lærerens argumenter for at $0.999... = 1$	150
Diskusjon	152
Grad av opplevd kognitiv ubalanse	152
Dynamisk språkbruk	153
Infinitesimale ideer	153
Teknikken $\tau_{<}$	154
Approximasjonsmatematikk	155
Aksept av uendelige desimaltall og innsikt om behovet for definisjoner	155
Algoritmer	156
Avslutning og oppsummering om forskningsspørsmålene	157
Appendiks	158
Definisjonen av 0.999... som et reelt tall	158
Hyperreelle tall	159
Referanser	161

Kapittel 9

Detektivhistorien og matematisk problemløsning	163
---	-----

Olav Gravir Imenes

Sammendrag	163
Innledning	164
Detektivhistoriens oppbygning	166

Matematisk problemløsning	167
Matematisk kriminalhistorie	168
Mordet	168
Sporene	168
Konstruksjon av historien	169
Løsningen	172
Forenklete løsningsmetoder	173
Eksponentialfunksjoner	173
Finne funksjon ved hjelp av dataprogram	175
Bruk av logaritmisk skala	176
Oppdeling i lineære deler	177
Sammenheng mellom detektivhistorien, problemløsning og modellering	178
Avslutning	182
Referanser	183
Kapittel 10	
Kan vi besvare alle matematiske spørsmål?	185
<i>Eyvind Martol Briseid</i>	
Sammendrag	185
Innledning	185
Hilberts problemer og «ignorabimus»	189
Diofantiske likninger	190
Russells paradoks og Hilberts program	193
Formelle systemer	194
Ufullstendighet	197
Avslutning og videre lesning	199
Referanser	200
Forfatteromtaler	202